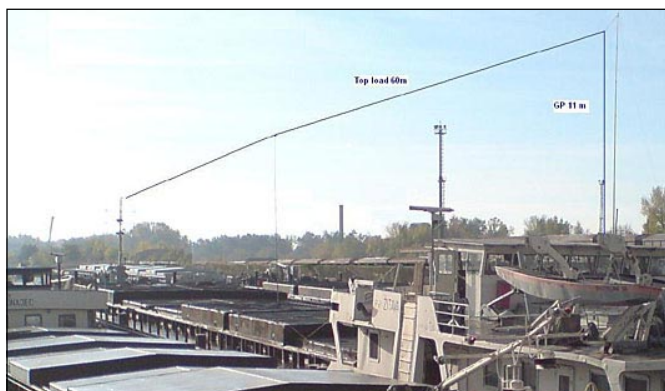

Vysielanie na stredných vlnách z lode

Ing. Jaroslav KUBÍČEK, OM1II

Po mojich prvých krokoch vo svete vysielania na stredných vlnách a prvých úspešných spojeniach v pásme 630 metrov ma napadla myšlienka – „Ako nádherne muselo fungovať spojenie z lode na otvorenom mori“. Poznáte to, malý červík už vrta v hlave, čo s ním ďalej, ako ho vyhnať. More ďaleko a námorné lode nemáme. Ako bývalému operátorovi pobrežnej rádiodostavice – Bratislava rádio / OMC v bývalej Dunajplavbe (dnes SPaP a.s.) sa mi rozjasnilo. Čo tak to vyskúšať na Dunaji. Spojenie počas plavby by určite splnilo moju predstavu, ale pre neustálu demontáž a montáž antény pod mostmi by sme asi veľa spojení neurobili. Tak nám musí stačiť aj loď v prístave. S touto myšlienkou a malou dušičkou som sa prostredníctvom Juraja OM1LY, ktorý v SPaP a.s. pracuje, obrátil na vedenie firmy. Srdce sa mi rozbúchalo ako lodný motor, keď mi Juraj zavolať – „Máme zelenú“. Vydal som sám seba ako samozvaný kapitán lode príkaz – Full ahead – čo voľne preložené môže znamenať - Plnou parou vpred.

Anténa Marconi L na M/V Žitava

Prvotnú radosť vystriedalo vytriezvenie a pot na čele. Na toto predsa nemôžem byť sám, to nezvládnem. Na pomoc volám Luboša OK2BVG/OM9AAI ako protagonistu najdlhších vln v OK a Kamila OM4UU, ako výrobcu môjho koncového stupňa na stredné vlny. Uľavilo sa mi, obaja s účasťou na akcii súhlasia. Následný pohovor na vedení firmy, školenie o bezpečnosti pri práci a obhliadka lode nás viac a viac približujú k cieľu. Teraz už nič nebráni k realizácii tejto myšlienky. Snáď len vhodný termín, kedy nebudú veľké contesty a prídu super condy pre vysielanie na stredných vlnách. Volíme kompromis a rozhodnutie padá na 2. až 4. november 2012, ktorý bude dňom D. Aby naša akcia mala zmysel, rozbiehame propagáciu na všetkých možných frontoch – v správach ČRK, na rádioamatérskych stránkach, dlhovoľnom fóre a pri spojeniach na 80m pásme. Súbežne prebieha kompletácia potrebného materiálu vytvorením zoznamu, ktorý má už rozmer formátu A4. Pripadá mi to ako príprava expedície na novú zem DXCC. Vďaka skúsenostiam Luboša je návrh antény v tvare hotového výrobku aj s prispôbením antény a meraním anténneho prúdu na stole. Kamil v rýchlosti vyrobil náhradné zariadenie – transvertor z 10 m na 630 m pre prípad poruchy hlavnej zostavy. Ja som mal na starosti len tie nepodstatné veci – zariadenie, stožiare, záchranné vesty a iný životu dôležitý materiál, jednoducho veci za jedno plné auto.

Posádka M/V Žitava tesne po nalodení – OM1II, OK2BVG/OM9AAI a OM4UU

Vopred pripravujeme taktiku a doladujeme frekvenčný plán na základe doterajších skúseností z pásma. Niektoré krajiny majú umožnené experimentálne vysielanie v časti pásma 472 kHz, niektoré nad 500 kHz a niektoré zatiaľ nemajú ani jednu z týchto možností. Preto, aby sme umožnili čo najväčšiemu počtu rádioamatérov urobiť spojenie, rozhodli sme sa pre tri spôsoby vysielania – direkt na 472,5 kHz, splitom na 472,5 / 502 kHz a crossband na 472,5 / 3547 kHz +/- QRM.

Ráno 2. novembra 2012 nakladám do auta na hlavnom nádraží v Bratislave dočasnú posádku lode M/V Žitava – Luboša a Kamila a posledný dôležitý materiál. Samotné naložovanie bolo síce trochu komplikovanejšie, ale zvládli sme ho bez vážnejších ťažkostí, bez utopenia materiálu, mierne spotení, avšak stále plní energie a očakávania. Po prevzatí lode, „kapitánovom“ poučení a zopakovaní bezpečnostných pokynov, krátkej porade a nasadení záchranných viest začíname s výstavbou. Dva vhodne umiestnené sklolaminátové 10 metrov vysoké stožiare nám umožnili postaviť anténu Marconi L, ktorej žiarič bol vysoký asi 11 metrov a kapacitný klobúk 60 metrov, vďaka dĺžke lode, tiež nebol problém. Počas výstavby nás prišiel pozrieť Braňo OM2FY, ktorý keď videl s akým nadšením pristupujeme k veci prisľúbil, že nám navrhne a zabezpečí tlač QSL lístkov. Vďaka tomu som mohol prvé QSL odovzdať už o 14 dní na stretnutí rádioamaté-

Jaroslav OM1II počas ranného vysielania

Kamil OM4UU

Luboš OK2BVG/OM9AAI

rov v Poprade. Anténa postavená, nastáva dôležitá časť, samotné prispôsobenie antény. Pripravenému šťastie praje. Luboš nič nenechal na náhodu. Anténu vopred vypočítal a pripravil tak, že anténa nevykazovala žiadne jalové zložky. Prispôsobenie antény PSW 1, výkon PA 50 W a samotná konštrukcia naznačovali, že by sme mohli vyžiarit 1 W výkonu.

Po tomto úspešnom nastavení môžeme pripraviť samotné pracoviská, rozdelené na tri úseky. Jedno na 630 metrov, druhé na 80 metrov pre crossband a tretie pre komunikáciu cez internet – DX cluster a dlhovlnné fórum. Pri zapájaní zariadení som si opäť uvedomil, koľko drôtov a káblov je treba na zabezpečenie bezdrôtového spojenia. Zapíname zariadenie a ticho. Všetkým známy Murphy bol tiež prítomný s nami na lodi. Z dvoch možností to bola práve tá druhá, aby všetko fungovalo. Kontrolné meranie a prednastavené parametre sa potvrdili. Zariadenie Kenwood TS-590 s koncovým stupňom 50 W do pásma 630 metrov funguje tak ako má. Začínam vysielat' výzvu CW na 472,5 kHz s informáciou, že počúvam na 3547 kHz. Prichádza prvé crossband spojenie - OM3ID. Jano nám neskôr robil tzv. dohadzovača spojení z krúžkov na pásme 80 m, za čo mu patrí poďakovanie. Spojenia v denníku postupne a pomaly pribúdajú. Otvára sa aj pásmo 630 m a prichádza pre naše potešenie prvé spojenie so stanicou G3KEV zo štvorca IO94SH. Preklenutá vzdialenosť takmer 1400 km ma utvrdila v tom, že podmienky na spojenia v tomto pásme budú podľa predpovede a že nám asi niekto hore drží palce. Vytrvalo vysielam výzvu na 472,5 kHz a striedavo počúvam podľa avizovaného frekvenčného plánu v pásme 600, 630 a 80 metrov. Posledná stanica v piatok prichádza o 2100 UTC. Vzhľadom k tomu, že je na pásme dosť silné rušenie a nikto nevolá, vypínam o polnoci zariadenie. Predpokladáme, že nočná prevádzka by bola kontraproduktívna a tiež potrebujeme nabrat' sily do ďalšieho dňa.

V sobotu o 0500 je už signál z lode opäť v éteri a pribúdajú ďalšie crossband spojenia. Zo včerajších skúseností s rušením sa rozhodujeme, že musíme vylepšiť príjem a preto sa cez deň venujeme stavbe prijímacej antény pre pásmo 630 m. Po prispôbení a doladení sa aj táto anténa javí ako funkčná. K odstráneniu rušenia na prijímacej strane prispelo aj dodatočné prizemnenie sieťového zdroja, čo nás posúva bližšie k spojeniam na stredných vlnách. Pokračujeme vo vysielaní. Okrem crossband

spojení začínajú volať aj stanice na 600 a 630 m z DL a ON. Zlatým klincom celej akcie je spojenie s EI0CF zo štvorca IO65IH - 1850 km.

V nedeľu ráno prichádzajú ešte posledné crossband spojenia a končíme demontážou antén a zariadení. Pri kávičke analyzujeme víkendovú aktivitu a úspešným vylodením bez potopenia lode sa lúčime s touto, pre nás zaujímavou akciou. My sme sa na chvíľu cítili ako námorníci v sladkých vodách a naviac sme poskytli možnosť otestovať citlivosť svojej prijímacej zostavy a pripravenosť na prevádzku v pásme 630 m minimálne 60 stanicam, ktoré s nami urobili crossband spojenie a taktiež SWL z OM, OK, DL, SV, I, LA, SM a ďalších zemiach.

Predpokladám, že radosť zo spojenia v pásme 600 a 630 metrov mali tak ako my aj 15 rádioamatéri v DL, G, ON a EI.

Priatelia, ďakujeme za Váš záujem a tešíme sa opäť dopočutia.

OM1ii
630m band
MV ŽITAVA

Slovakia - Zone WAZ 15 - Zone ITU 28 - QTH: Bratislava - District: BAB - Loc: JN88ND

TCVR: TS-590 + PA 50W

ANT: Marconi L 11/60m